

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudkyní Mgr. et Mgr. Lenkou Bahýřovou, Ph.D ve věci

žalobce: politické hnutí E. s., IČO X
sídlem K. j. 482/18, P.

proti

žalovanému: Úřad pro dohled nad hospodařením politických stran a politických hnutí
se sídlem Kounicova 688/26, 602 00 Brno

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 16. 4. 2020, č. j. UDH-1075/2020,

takto:

- I. Žaloba **se zamítá**.
- II. Žalobce **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce podal žalobu proti shora označenému rozhodnutí žalovaného (dále též jen „Úřad“), jímž byla žalobci uložena pokuta 20 000 Kč za dva přestupky podle § 63 odst. 2 písm. l) zákona č. 62/2003 Sb., o volbách do Evropského parlamentu (dále jen „volební zákon“). Přestupkové jednání spočívalo v tom, že žalobce v zákonné lhůtě nezaslal žalovanému veškeré účetnictví týkající se volební kampaně a zprávu o financování volební kampaně na předepsaném formuláři, a nezveřejnil zprávu o financování volební kampaně způsobem umožňujícím dálkový přístup na svých internetových stránkách.

II. Napadené rozhodnutí a průběh dosavadního řízení

2. Žalovaný provedl u žalobce dne 21. 10. 2019 kontrolu splnění povinností stanovených v § 59d odst. 2 až 5 volebního zákona. Podle těchto ustanovení kandidující politická strana, politické hnutí nebo koalice do 90 dnů ode dne vyhlášení celkových výsledků voleb zveřejní zprávu o financování volební kampaně způsobem umožňujícím dálkový přístup na svých internetových stránkách. V souladu s § 59d odst. 5 volebního zákona kandidující politická strana, politické hnutí nebo koalice do 90 dnů ode dne vyhlášení celkových výsledků voleb zašlou Úřadu veškeré účetnictví týkající se volební kampaně a zprávu o financování volební kampaně podepsanou osobou oprávněnou jednat jménem kandidující politické strany nebo politického hnutí nebo, jde-li o koalici, podepsanou osobami oprávněnými jednat jménem všech politických stran a politických hnutí zastoupených v koalici. Porušení některé z povinností podle § 59d volebního zákona je přestupkem podle § 63 odst. 2 písm. l) téhož zákona.
3. Volby do Evropského parlamentu se konaly ve dnech 24. a 25. 5. 2019. Výsledky voleb byly vyhlášeny dne 27. 5. 2019. Lhůta pro zaslání veškerého účetnictví týkajícího se volební kampaně a zprávy o financování volební kampaně i lhůta pro zveřejnění zprávy o financování volební kampaně na internetových stránkách uplynula dnem 26. 8. 2019. Žalobce tyto povinnosti v zákonné lhůtě nesplnil.
4. Žalobce v poslední den lhůty požádal žalovaného o její prodloužení. Žalovaný jej ale upozornil, že se jedná o zákonnou lhůtu, kterou prodloužit nelze. Poučil jej také o tom, že nesplnění předmětných povinností je přestupkem. Protože žalobce žalovanému nezaslal požadované dokumenty, dne 2. 9. 2019 jej žalovaný vyzval k zaslání veškerého účetnictví týkajícího se volební kampaně a zprávy o financování volební kampaně na příslušném formuláři, a to ve lhůtě do dne 23. 9. 2019. Žalobce na tuto výzvu nereagoval. Žalovaný zároveň ověřil, že ke dni 21. 10. 2019 žalobce nezveřejnil zprávu o financování volební kampaně ani dodatečně. Z toho měl žalovaný jednoznačně prokázané, že se obviněný dopustil přestupků podle § 63 odst. 2 písm. l) volebního zákona.
5. Žalovaný nejprve vydal příkaz, kterým žalobce uznal vinným ze dvou výše uvedených přestupků. Žalobce proti němu včas podal odpor. Žalovaný proto pokračoval v řízení, jehož výsledkem bylo napadené rozhodnutí.

III. Obsah žaloby

6. Žalobce namítá, že žalovaný postupoval nesprávně, protože shledal žalobce vinným ze dvou přestupků, přestože se žalobce dopustil pouze jednoho skutku, kterým porušil jedno zákonné ustanovení. Podle žalobce nelze považovat za samostatný přestupek porušení jednotlivých povinností vyjmenovaných § 59d volebního zákona.
7. Žalobce nepochybně, že v zákonné lhůtě nesplnil své povinnosti. Při posuzování zavinění však žalovaný podle něj měl zohlednit to, že osobu, která byla za žalobce pověřena správou účetnictví a hospodaření, dne 5. 8. 2019 postihla náhlá cévní příhoda a musel podstoupit operaci. S dotýčným proto nebylo možné spolupracovat.
8. Pokuta, kterou žalovaný uložil žalobci, je pro něj likvidační a znemožňuje další činnost hnutí. Veškeré prostředky na bankovních účtech žalobce v současnosti zahrnují X Kč, a to včetně zůstatku na účtech určených pro dary. Žalobce upozorňoval žalovaného na svou finanční situaci i na okolnosti, které vedly k porušení zákonných povinností, včetně nezkušenosti s administrativním vedením volební kampaně. Žalovaný však tyto skutečnosti nezohlednil.
9. Napadené rozhodnutí porušuje práva žalobce. Žalovaný nesprávně vyhodnotil význam a rozsah následků přestupků. Následky obou přestupků považuje za závažné. Veškeré finanční toky žalobce však byly v průběhu celé volební kampaně průběžně zveřejňovány prostřednictvím veřejně volně přístupných transparentních účtů. Kdokoliv proto měl a má možnost naprosto detailní hloubkové kontroly hospodaření žalobce a naopak nikdo nebyl na právech na informace nijak zkrácen. Pochybení, které žalovaný klade žalobci za vinu, považuje žalobce především za administrativní nedostatek, který zapříčinily neovlivnitelné okolnosti. Žalovaný kromě toho nesprávně hodnotil jako přitěžující okolnost to, že se žalobce dopustil dvou přestupků.

IV. Vyjádření žalovaného

10. Žalovaný nesouhlasí s žalobcem a uvádí, že skutkový stav posoudil správně. Žalobce se dopustil dvou přestupků jedné skutkové podstaty. Jedná se o dvě porušení různých povinností s podobným následkem. Žalobce se tak dopustil vytýkaného přestupku v souběhu s dalším přestupkem. V tomto případě jde o vícečinný souběh stejnorodý. Za závažnější z těchto přestupků žalovaný hodnotil nezaslání veškerého účetnictví týkající se volební kampaně a zprávy o jejím financování. Při stanovení konkrétní výměry pokuty žalovaný přihlédl ke všem skutečnostem zjištěným ve správním řízení. Zejména přihlédl ve smyslu § 37 písm. a), c) a g) zákona č. 215/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich (dále jen „zákon o odpovědnosti za přestupky“) k povaze a závažnosti přestupku, k přitěžujícím a polehčujícím okolnostem a k povaze činnosti žalobce.
11. Pokud jde o okolnosti, za nichž žalobce nesplnil své zákonné povinnosti, žalovaný poukázal na to, že u právnických osob se míra zavinění za přestupky nezkoumá. Není podstatné, která fyzická osoba jednala a případně zda zaviněně, ale jde o to, zda právnická osoba vynaložila veškeré úsilí k tomu, aby splnila povinnosti, které jsou jí právním řádem uloženy. Žalobce přitom žádné liberační důvody neprokázal. To, že osoba, která byla pověřena správou účetnictví a evidencí hospodaření žalobce, byla ode dne 5. 8. 2019 v pracovní neschopnosti, žalovaný rozhodně nepovažuje za možné liberační důvody a ani k této skutečnosti nemohl přihlédnout jako k polehčující okolnosti. Žalobce měl dostatečný prostor pro to, aby správou účetnictví a evidencí hospodaření politického hnutí pověřil

někoho jiného. Navíc v rámci řízení nedodal avizované doklady o pracovní neschopnosti svého účetního.

12. Při ukládání sankce žalovaný v souladu s § 63a odst. 2 volebního zákona zohlednil dopad uložené pokuty na možnost další existence politického hnutí. Nízký zůstatek na účtu žalobce sám o sobě nemůže být důvodem pro neuložení pokuty, pokud jsou pro její uložení důvody, jako tomu bylo v posuzovaném případě. Žalovaný je rovněž přesvědčen, že správně vyhodnotil význam a rozsah následků přestupků. Skutečnost, jež žalobce uvádí v žalobě, že veškeré finanční toky byly v průběhu volební kampaně zveřejňovány, a až dosud jsou zveřejňovány v souladu se zákonem, a to průběžně prostřednictvím veřejně volně přístupných transparentních účtů na internetových stránkách, zcela jistě nenahrazují povinnosti, které mu ukládá volební zákon.
13. Závěrem žalovaný upozornil na skutečnost, že žalobce dosud nesplnil žádnou povinnost, jež je mu napadeným rozhodnutím kladena za vinu. Ke dni 4. 6. 2020 navíc u žalobce zahájil kontrolu, jejímž předmětem je financování volební kampaně před volbami do Evropského parlamentu a hospodaření žalobce v době tří měsíců před vyhlášením voleb.

V. Jednání před soudem

14. Za splnění předpokladů k projednání věci samé soud k žádosti žalobce nařídil ústní jednání, které se uskutečnilo dne 12. 9. 2022. Při neúčasti žalobce žalovaný setrval na svém procením stanovisku. Zástupce žalovaného se vyjádřil v intencích zasláného vyjádření a odkázal na odůvodnění napadeného rozhodnutí. Do spisu doplnil Protokol o kontrole ze dne 18. 11. 2020. Soud stručně zrekapituloval obsah správního a soudního spisu, nad jejich rámec nebylo přistoupeno k doplnění dokazování, ostatně účastníci řízení takové návrhy nevznesli.

VI. Posouzení věci krajským soudem

15. Žaloba není důvodná.
16. Podle § 59d odst. 2 volebního zákona kandidující politické hnutí do 90 dnů ode dne vyhlášení celkových výsledků voleb zveřejní způsobem umožňujícím dálkový přístup na svých internetových stránkách zprávu o financování volební kampaně.
17. Podle § 59d odst. 5 volebního zákona kandidující politické hnutí do 90 dnů ode dne vyhlášení celkových výsledků voleb zašlou Úřadu veškeré účetnictví týkající se volební kampaně a zprávu o financování volební kampaně podepsanou osobou oprávněnou jednat jménem kandidujícího politického hnutí nebo, jde-li o koalici, podepsanou osobami oprávněnými jednat jménem všech politických stran a politických hnutí zastoupených v koalici.
18. Podle § 63 odst. 2 písm. l) volebního zákona se kandidující politické hnutí dopustí správního deliktu tím, že nesplní *některou z povinností* podle § 59d související se zveřejněním údajů o financování volební kampaně, obsahem zprávy o financování volební kampaně nebo zasláním podkladů o účetnictví Úřadu. Za tento správní delikt se podle § 63 odst. 5 volebního zákona uloží pokuta od 10 000 Kč do 100 000 Kč.

19. Žalobce porušil jak povinnost uloženou v § 59d odst. 2 volebního zákona, tak i povinnost uloženou v § 59d odst. 5 volebního zákona. Namítá ale, že se dopustil pouze jednoho skutku a měl být proto potrestán pouze za jeden přestupek. Žalobci nelze přisvědčit.
20. Obě dotčená ustanovení mají za cíl zajistit transparentnost volební kampaně. Každé z nich však upravuje samostatnou povinnost, kterou musí politické hnutí splnit. Jednou z nich plní vůči veřejnosti (zveřejnění zprávy o financování volební kampaně) a druhou vůči žalovanému (zaslání veškerého účetnictví a zprávy o financování volební kampaně). Jde o dva samostatné přestupky, k jejichž spáchání dochází v důsledku dvou omisivních jednání politického hnutí, tj. opomenutím konání, k němuž měl žalobce povinnost (§ 10 zákona o odpovědnosti za přestupky). Při posouzení jednání jako jednoho či více skutků nehraje roli to, že jejich spácháním dojde k naplnění skutkové podstaty stejného přestupku. Naplnit stejnou skutkovou podstatu přestupku lze i spácháním více skutků. Žalovaný ve vyjádření k žalobě správně uvádí, že v takovém případě jde o tzv. vícečinný souběh stejnorodý. Žalobce porušil dvě na sobě nezávislé povinnosti, které pro něj plynou z volebního zákona. Dopustil se dvou skutků, jimiž naplnil skutkovou podstatu stejného přestupku podle § 63 odst. 2 písm. l) volebního zákona. Žalovaný postupoval správně, pokud žalobce uznal vinným ze spáchání dvou přestupků. K pochybení tím pádem nemohlo dojít, ani pokud žalovaný zohlednil spáchání více přestupků jako přitěžující okolnost při ukládání pokuty, neboť tím postupoval zcela v souladu s § 40 písm. b) zákona o odpovědnosti za přestupky.
21. Nedůvodná je také námitka žalobce týkající se okolností, za kterých došlo k porušení předmětných povinností. Jak správně uvádí žalovaný, v případě právnických osob se uplatňuje objektivní odpovědnost za přestupek, která vzniká zcela bez ohledu na zavinění konkrétní fyzické osoby, jejíž jednání je právnické osobě přičitatelné. Nepřihlíží se tedy k okolnostem subjektivní povahy. Přestupková odpovědnost právnické osoby vyžaduje pouze to, aby existovalo určité protiprávní jednání, jeho negativní následek a příčinná souvislost mezi tímto jednáním a následkem.
22. Podle § 63a odst. 1 zákona o volbách právnická osoba za správní delikt neodpovídá, jestliže prokáže, že vynaložila veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení právní povinnosti zabránila. Uvedené liberační podmínky však v posuzované věci splněny nebyly, neboť údajná zdravotní indispozice osoby pověřené správou účetnictví a hospodaření žalobce, jíž žalobce své pochybení omlouval, nenaplnuje podmínku „vynaložení veškerého úsilí“ k zabránění porušení stanovených povinností. Je také pravdou, že žalobce měl dostatek prostoru k tomu, aby správou svého účetnictví případně pověřil někoho jiného.
23. Krajský soud nesouhlasí ani s tím, že by žalovaný pochybil při stanovení výše pokuty. Žalovaný má podle § 63a odst. 2 volebního zákona povinnost při určení výměry pokuty přihlídnout k závažnosti správního deliktu, zejména ke způsobu jeho spáchání a jeho následkům a k okolnostem, za nichž byl spáchán, a k dopadu uložené pokuty na možnost další existence kandidující politické strany nebo politického hnutí. Obecně je pak ustáleně judikováno, že při posuzování zákonnosti uložené sankce může krajský soud přezkoumávat, zda správní orgán při jejím stanovení zohlednil všechna zákonná kritéria, zda jeho úvahy o výši pokuty jsou racionální, ucelené, koherentní a v souladu se zásadami logiky, zda správní orgán nevybočil z mezí správního uvážení nebo jej nezneužil, ale

rovněž, zda uložená pokuta není likvidační (viz usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 4. 2010, č. j. 1 As 9/2008-133).

24. Žalovaný v napadeném rozhodnutí řádně zohlednil všechna zákonná kritéria. Poukázal na to, že následek porušení zákonných povinností je v tomto případě závažný, neboť porušuje zájem na transparentnosti financování volební kampaně a brání přístupu veřejnosti k informacím týkajícím se financování volební kampaně. Přihlédl také k významu a rozsahu následku přestupků. V tomto ohledu konstatoval, že žalovaný je subjektem, který má ambici podílet se na správě věcí veřejných, je proto nutné, aby žalovaný i veřejnost měli přehled o jeho hospodaření. Navíc podle údajů ze seznamu dárců žalobce obdržel v rámci volební kampaně dary v hodnotě celkem X Kč, zatímco jeho celkové výdaje překročily X Kč. Žalovaný se zabýval také dopadem uložené pokuty na další existenci žalovaného. Vyšel z toho, že nízký zůstatek na účtu není sám o sobě důvodem pro neuložení pokuty. V tomto případě žalovaný zohlednil převažující veřejný zájem společnosti na kontrole financování politických subjektů. V neprospěch žalobce žalovaný při ukládání sankce zohlednil přítěžující okolnost spočívající v tom, že spáchal dva přestupky.
25. Napadené rozhodnutí tedy obsahuje přezkoumatelnou úvahu žalovaného o uložení sankci. Její výše se pohybuje při spodní hranici zákonného rozpětí. Jeho úvahy jsou racionální a logické. Výslovně se zabýval také otázkou dopadu pokuty na možnost další činnosti žalobce. Své úvahy řádně zdůvodnil. Žalobce uplatňuje vůči uložení pokutě stejné námitky, jaké uplatňoval již ve správním řízení. Žalovaný se s těmito námitkami náležitě vypořádal a krajský soud se s jeho závěry ztotožnil. Pokud celkové výdaje žalobce podle přehledu platebních transakcí na volebním účtu byly o několik set tisíc vyšší než dary, které v rámci volební kampaně obdržel, nelze o likvidačním charakteru uložené pokuty usuzovat pouze z toho, že zůstatek na jeho účtu na pokrytí pokuty nestačí.
26. Závažnost přestupků žalobce nesnižuje ani to, že své finanční toky zveřejňoval prostřednictvím transparentních účtů. Volební zákon v § 59d odst. 1 stanovuje povinnost politického hnutí zajistit, aby přístup k volebnímu účtu byl po dobu trvání tohoto účtu zveřejněn způsobem umožňujícím dálkový přístup na jeho internetových stránkách. Povinnost vést transparentní účet je tedy zcela nezávislá na dalších povinnostech, které § 59d ukládá politickému hnutí, a které žalobce porušil. A její dodržení nijak nesnižuje závažnost porušení dalších zákonných povinností.

VII. Závěr

27. Krajský soud posoudil žalobní námitky jako nedůvodné, a proto žalobu zamítl (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).
28. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl ve smyslu § 60 s. ř. s., podle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl na věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobce neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Úspěšnému žalovanému žádné náklady nad rámec jeho obvyklé úřední činnosti nevznikly, náhrada nákladů řízení mu tudíž přiznána nebyla (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 3. 2015, č. j. 7 Afs 11/2014 – 47).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvojím vyhotovení u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno dne 12. září 2022

Mgr. et Mgr. Lenka Bahýřová, Ph.D., v. r.
samosoudkyně